

exklusivt

ETT NYHETSBREV FRÅN STRÖM & GULLIKSSON OCH ADVOKATBYRÅN GULLIKSSON

NR 3/05

Förfalskad tandkräm lönsammare än narkotika

Nu har den organiserade brottsligheten upptäckt att det är betydligt lönsammare att förfalska välkända dagligvaror än att handla med narkotika. Samtidigt blir straffet bagatellartat vid upptäckt.

Falsa dagligvaror har börjat dyka upp i vår svenska livsmedelshandel. Utan att det syns utanpå är kvalitetsvaran ersatt med en undermålig efterbildning. Här är ett färskt exempel:

– När jag öppnade den nyinköpta diskmedelsflaskan, luktade det konstigt, säger Kurt Willumsen i Helsingborg. Jag fick hälla i en halv deciliter för att få bra lödder. Ändå bet inte diskmedlet ordentligt på fett i ugnformen.

När Kurt vände sig till diskmedelsföretagets kundtjänst för att klaga, fick han veta att ett större parti falskt diskmedel var i omlopp. Förfalskningen var mycket skickligt gjord och det var omöjligt att se någon skillnad på flaskorna, men innehållet var klart undermåligt.

– Tyvärr är det aktuella fallet inte unikt, säger

advokat Mikael Karlsson på Advokatbyrån Gulliksson. För några år sedan dök det upp kopior av ett känt tvättmedel och det var inga små kvantiteter. Flera hundra ton hade tillverkats på en fabrik i östra Tyskland och förpackats i kartonger tryckta i Danmark. Man lyckades dock både knäcka och lagföra ligan bakom tvättmedelskopiorna.

Så här kan det gå till: När fabriken personal har gått för dagen, ställer chefen om produktionen och låter några kumpaner köra piratkopior av det aktuella medlet hela natten. En mutad flasktillverkare har på förhand levererat miljontals kopior och en fördomsfri tryckare har försett dem med förfalskade etiketter.

I det nu aktuella fallet med falskt diskmedel tog det bara några veckor innan piratkopiorna var borta

Äkta!

Pirat!

från marknaden. Tusentals falska diskmedelsflaskor hade sålts till butiker över hela landet. Troligen hade dock bara en mindre del sålts till konsumenterna, tack vare det snabba ingripandet.

Mikael Karlsson arbetar just nu med att komma förfalskaren på spåren för att kunna vidta rättsliga åtgärder.

- Någonstans i distributionskedjan finns en fifflande mellanhand som med falska uppgifter lyckas få in piratkopiorerna på de elektroniska börser där man internationellt handlar med restpartier av märkesvaror, säger Mikael Karlsson. Spridningen går således mycket snabbt, och det är därför viktigt att rättighetsinnehavarna agerar minst lika snabbt för att minska skadeverkningarna.

Big business

Det är inga småhandlare som är inblandade i piratverksamheten utan det är "big business". Anstiftarna och finansörerna tjänar stora pengar på samma sätt som illegala vapenhandlare, penningtvättare, människosmugglare och narkotikahandlare. Internationella förbrytarligor är inblandade i svarthandeln, däribland ryska och italienska maffian, kinesiska triader samt olika terrororganisationer.

Fem till sju procent av världshandeln utgörs av förfalskade varor enligt sakkunniga beräkningar. Det rör sig om kopierade läkemedel – ofta av dubiös kvalitet – eller förfalskade tändstift, falska Sony-videokameror och pirattillverkade SKF-kullager.

I april 2005 rapporterades mer än 250 fall av piratkopiering till ett sammanlagt värde av tre miljarder US-dollar. År 2000 beslagtogs 68 miljoner förfalskade produkter vid EUs yttre gränser. Var tionde IT-produkt beräknas vara ett falsifikat, vilket medför att IT-leverantörerna förlorar 100 miljarder US-dollar om året i uteblivna intäkter. De hetaste produkterna på den svarta IT-marknaden är nätverksväxlar, datorminnen, hårddiskar och bläckpatroner till skrivare.

Lyxvaror har tappat glansen

Tidigare förknippade man oftast piratvaror med lyxmärken såsom Dolce & Gabbana-kläder, Gucciväskor, Chanel-parfym och Callaway-klubbor eller med CD-skivor och DVD-filmer. Nu har piraterna upptäckt de stora vinsterna i förfalskade dagligvaror. De förfalskar i stor skala tvättmedel, rakblad, krämer, läskedrycker, te, kaffe, cigaretter, tändare, datorspel och leksaker.

Jämför intäkterna och riskerna: Ett kilo cannabis har ett försäljningsvärde i Europa av cirka 2000 Euro, medan ett kilo piratkopierade eller förfalskade CD-skivor är värda cirka 3000 Euro. Vad blir då påföljden vid ett gripande? Böter för förfalskning mot tio års fängelse för narkotikabrott.

För rättighetsinnehavarna innebär däremot förfalskningarna ett allvarligt hot. Piratvarorna skadar tilltron till varumärket, men de stjälar också försäljning och minskar företagets vinster.

Hur skydda sig mot skadeverkningar?

Grundförutsättningen är en effektiv underrättelseverksamhet, så att man ständigt följer med vad som sker på marknaden. De flesta tipsen kommer från missnöjda konsumenterna som hör av sig och klagar. Man måste reagera snabbt när det kommer in reklamationer från konsumenterna. Samtidigt måste man bedriva aktiv spaning.

En viktig del av spaningen är att ständigt scanna av Internet för att söka efter försäljning av pirat- eller förfalskade varor. Ofta sker detta numera via Ebay och andra börser på Internet. Det har skett en enorm ökning av försäljningen av falska varor på Internet, enligt en expert. Loppmarknader och gatuförsäljning är andra stora kanaler som måste bevakas.

Det är också viktigt att ha god kontakt med tullmyndigheterna i de olika länderna. De lär sig de viktigaste handelsvägarna för piratvaror och har därför en betydelsefull roll för att stoppa piratimporten. De ingriper självständigt mot farliga varor, t ex trafikfarliga, förfalskade bildelar eller leksaker som innehåller hälsofarliga ämnen som ftalater. Är det däremot fråga om intrång i immateriella rättigheter, måste rättighetsinnehavaren lämna in en anmälan

till tullmyndigheten för att denna ska kunna stoppa eller beslagta misstänkta varor.

Förpackningar som är svåra att efterbilda

Piraterna har tillgång till avancerad utrustning för att efterbilda originalen. Det kan vara svårt att avgöra vad som är falskt och vad som är äkta. Därför måste man snabbt göra provköp, så att experter kan göra en bedömning. Ofta är det bara en obetydlig detalj, kanske ett felaktigt batchnummer, som indikerar att varan är kopierad.

Det finns också säkerhetskonsulter som levererar speciella tryckfärger som säkert kan identifiera den äkta varan. De stora tillverkarna av bläckpatroner – Canon, HP, Epson och Lexmark – samarbetar och lägger ner ett enormt arbete på att göra sina förpackningar svåra att kopiera genom att exempelvis sätta på hologram på förpackningarna. Men även sådana kan stjälas.

Dags att stoppa moonlighting

Det är oerhört viktigt att fabrikanterna noga kontrollerar sina leverantörer och ser till att inga falska varor slinker in i distributionskedjan. Det förekommer nämligen ”moonlighting” som innebär att en underleverantör, utöver den kontrakterade tillverkningen, lägger in extra nattskift och säljer den delen av produktionen som piratkopior. Det finns dessutom underjordiska fabriker som försvinner efter någon dag för att plötsligt dyka upp någon annanstans.

Tullmyndigheterna och polisen måste vidareutbildas i hur man kommer åt piraterna, och det behövs mer personal för att aktivt kunna förfölja dem. Danska tullen, ToldSkat, har till exempel inrättat en speciell ”task force” med uppgift att stoppa piraterna. Specialstyrkan utbildar sina kolleger som arbetar vid gränserna där varorna flödar in. Inte minst viktigt är det att inköparna på de stora butikskedjorna blir mer misstänksamma och alerta. Det är onekligen pinsamt för Coop att behöva annonsera att konsumenterna ska returnera de falska Calvin Klein-kalsonger som sålts som kampanjvara.

Ny nordisk antipiratverksamhet

Advokatbyrån Gulliksson och Johan Schlüter advokatfirma i Danmark har byggt upp en ny verksamhet för att upptäcka och stoppa piratimport och förfalskade varor i Danmark, Norge, Sverige, Finland och Island. Ansvarig kontaktman i Sverige är advokat Mikael Karlsson, telefon 042-19 84 60, e-post mikael.karlsson@gullikson.se.

Amerikansk expertis in-house

Ström & Gulliksson och Advokatbyrån Gulliksson har ett strategiskt samarbete med en amerikansk immaterialrättsexpert i Washington DC.

– Med denna resurs in-house kan vi erbjuda mer kostnadseffektiva lösningar vid handläggning av patentärenden inom USA eller i USA och Europa i kombination, säger Lars Schönbeck, VD för Ström & Gulliksson. Det ger oss inte bara möjlighet att snabbare inhämta aktuell information om det amerikanska regelverket och gällande praxis. Det innebär även ökade möjligheter för våra svenska patentkonsulter och jurister att vidareutbilda sig inom det amerikanska systemet.

– Samarbetet är logiskt med tanke på vår verksamhetsmodell, som går ut på att kombinera teknisk och juridisk specialistkompetens, vilket är grundtanken i det amerikanska systemet.

– Vi vill dock betona att vårt samarbete inte sker på bekostnad av våra relationer med övriga utländska patentombud eller juridiska ombud. Syftet är att ge våra klienter bästa tänkbara service och vi kommer alltid att välja de samarbetspartners som ger bäst resultat i varje specifik situation, säger Jonas Gulliksson, VD för Advokatbyrån Gulliksson.

Nytt kontor i Stockholm

Ström & Gulliksson och Advokatbyrån Gulliksson fortsätter att växa. I samband med årsskiftet öppnar bolagen ett nytt gemensamt kontor i Stockholm. Just nu pågår rekrytering av patentkonsulter inom samtliga teknikområden. De närmaste veckorna kommer även rekrytering av advokater och jurister med specialisering på immaterialrätt och/eller affärsjuridik att ske.

– Kontoret ligger centralt, vilket vi hoppas ska vara till glädje och nytta för såväl klienter som medarbetare, säger Ström & Gullikssons VD, Lars Schönbeck.

– Satsningen innebär att vi stärker våra positioner i storstäderna, men vi kommer att vara fortsatt aktiva även i andra viktiga centra för forskning, utveckling och företagsetableringar, säger Jonas Gulliksson, VD för Advokatbyrån Gulliksson.

IMHO in my humble opinion

Retrokommunism, utopism eller filantropi?

På sjuttioalet var det många inom konsumentrörelsen som ansåg att piratkopiering är till fördel för konsumenterna därför att konkurrensen ökar och priserna sjunker.

Under de 35 år jag har varit verksam inom immaterialrättsområdet har det dykt upp mängder av rörelser som drivs av unga entusiaster, nu senast de globala rörelserna för avskaffande av patent på läkemedel och datorprogram. De utgår från tanken att samhället tjänar på att patenträttigheterna avskaffas eller åtminstone starkt begränsas. De framstår som idealistiska och altruistiska, och de driver sina frågor utan hänsyn till ekonomiska eller sociala verkningar inom rådande strukturer. Är de tokvänstern i ny skepnad?

Den råa kapitalismen kan få motsvarande negativa ekonomiska eller sociala konsekvenser. Detta gäller exempelvis då en orimligt stark makt hos kapitalet resulterar i truster, karteller, oligopol och monopol. I de flesta industrialiserade länder har det emellertid utvecklats effektiva system för att komma till rätta med dessa nackdelar. För att inte ekonomiskt starkare parter ska kunna utnyttja sin makt på ett otillbörligt sätt, finns det konsumentskyddslag, skyddsbestämmelser i avtals- och köplagar samt hinder mot illojal konkurrens och otillbörlig marknadsföring. Vidare finns det en konkurrenslagstiftning som innebär att en innehavare av immaterialrättigheter inte kan missbruka en dominerande ställning, träffa avtal eller utföra samordnade förfaranden där marknader delas upp eller lägsta priser fastställs. Även immaterialrätten fyller sin funktion i sammanhanget, där exempelvis patenträtten innehåller bestämmelser om tvångslicens när någon sitter på sina rättigheter utan att det kommer allmänheten till nytta. Dessutom finns det ett invändningssystem och ett system för ogiltigförklaring av patent som undanröjer felaktigt beviljade rättigheter.

Uttrycket "När fan blir gammal blir han religiös" har sin motsvarighet i verkligheten, åtminstone när det gäller min generation - fyrtioalisterna. Mot bakgrund av studentrevolten 1968, kan man nu bara konstatera att "de flesta har blivit män i staten med gul hy och granna band" för att travestera Anna-Maria Lenngren.

Oavsett vad man tycker om studentrörelsen 1968 var den åtminstone mycket tydlig i sitt budskap. Annat är det med många av dagens rörelser som skickligt använder sig av allt från yttrandefriheten till folkhälsan som täckmantel för andra, inte fullt så ädla mål. Vi kan bara hoppas att det ur denna buljong kommer ut något positivt – det vill säga en förändring till det bättre.

Jonas Gulliksson

Exklusivt ges ut 3-4 gånger per år av
Ström & Gulliksson och Advokatbyrån
Gulliksson

Ansvarig utgivare: Jonas Gulliksson,
advokat, styrelseordförande

Produktion: Olle Benner AB
Tryck: Tryckfolket AB
Bild och original: Jan Emzén
Konstverk i huvudet: Bjørn Bjørnholt

Kontakt: Ström & Gulliksson,
Marknadsavdelningen,
Box 4188, 203 13 Malmö
Tel: 040-757 45 Fax: 040-664 44 69
E-mail: mail@sg.se

Citera oss gärna, men ange källan.

Ström & Gulliksson

intellectual property consulting
www.sg.se

GULLIKSSON
ADVOCATES
www.gulliksson.se

Ström & Gulliksson erbjuder ett komplett utbud av konsulttjänster i syfte att utveckla, skydda, kommersialisera och försvara goda idéer. Vi hanterar hela kedjan av uppdrag inom området intellectual property och kan genom nära samarbete med Advokatbyrån Gulliksson även erbjuda fullständig affärsjuridisk service.

Vi finns i Malmö, Göteborg, Helsingborg, Lund, Ronneby och Stockholm.

Vi ingår i företagsgruppen Arator, som förutom i Sverige finns representerad i Danmark, Norge, Tyskland och USA.

© 2005 Ström & Gulliksson AB